

Kas vastas: kurnäuu! ning aias saba veel enam püsti. Koolmeistri taast ei kuulnud muud kui seina kellaatsumist.

„Kas nad ei peaks sugugi kodu olemas?“ küsis ema, ma ei tea kas minu wõi oma käest. Bastast ei saanud ta aga minu teada kummagi käest. Nüüd tegi ema nagu oleks tal midagi furku läinud: Ta foristas õige walguste ja õstus seal juures veel paar sammu koolmeistri kambri uste lähemale. Siin ootas ta veel raajutuse aega, siis wõttis ta ettevaatlikult uste sanga viblu ja surus trikki pöidla alla. See oli lingiga üks. Pikkamest tegi ta uste lahti.

„Kes seal on?“ kuulsin ma eemalt laugelt koolmeistrit küsivat.

„Eks mina Seva Anna see ole,“ vastas ema siise astudes. „Tulin siin kooli Hans ta vaatama.“

„Kas seal veel kedagi on eestois? Pane ole hea inime, see üks sinist! Ma kardan waga tuult.“ ütles koolmeister.

Wist oli ta sängis enese ümber ning suu wälja poole pööranud; sest hääle tõlas nüüd hoopis walgumalt ja ligemal kui enne.

Kõlas juba esimesel küsimisel koolmeistri hääle wali mu kõrwas, nüüd sundis ta mind juba paar sammu tagasi astuma ning wälise uste linke peusse wõrma. Mul oli nii wilets tundmus rinnus, nagu oleksin ma alles koolis õppimas ja oleksin mõnda rumalat tegu teinud ning kui hakkaks koolmeistri lepp praegu mu selias tantsima. Eht see tundmus polegi veel nii wilets kui minul sel puhul. Ma olin kui kurjategija, kes praegu wargile tulnud ja nüüd tuleb peremees, kelle wara külge ma oma käe pannud parajaste peale ja näeb mind. Sel silmapilgul vastas ema koolmeistri küsimuse peale:

„Mu poeg tuli ka ligi. Tule ligemale, Rein!“

Nüüd pidin siis lõwikoopasse astuma.

Miks ma siis koolmeistrit nii kartsin? Ta oli ju ka minu enese endine koolmeister, ja „kooli Hans,“ nagu küla wanemad inimesed teda kutsusiwad, polnud sugugi kurja mehe kirjast. Ennemaste räägiti külas temast ühte ja teist naljatempu, mis ta teinud ja kooliajast mäletasin ka, et

ta sagedaste nalja heitis. Sest ma aru ei saanud, ega püüdnudki aru saada, miks ma seekord nii suurt hirmu täis olin. Ma ei mõelnud ega arwanud oma meeses üle pea midagi, waid ma olin aga aral, kartlikul olekul, nii et hing lippus sinni jääma. Kui ema mu ligemale tutjus, seal tais palaw joon mul üle selja ning kurgus aias mind ühte lugu neelama. Mul polnud küll midagi neelata, aga siiski käiswad neelud peal.

Ma astusin üle läwe. Seda ma ei tea, kas teretasin ka wõi mitte siise astudes.

„Kas tulete mind matma?“ küsis koolmeister woodist ja nägu oli tal pool wist, ma ei tea kas naerul wõi nutul. Ma ei julgenud palju ta peale waadata.

„Miks me siis matma tuleme? Ega sa veel ometi surema ei hakka?“ vastas minu ema ja istus leeniga järile.

„Pajulu ka enam ei puudu. See walu tapab mu. Oh, küll on üks inimene wilets; ta pole kui ta haigeks jääb ja sureb mitte sedagi wäart, mis üks loom. Üks wana lammast, kui ta lõpeb, taist keedetakse ometi seepi, aga üks wana koolmeister? Ma kardan, ka ussid ei soowi mu liha. Wõib ka sapine küll olla. Need lapsed sünnitawad mul sagedaste sappi. — Kui ma sest walust peaseks, ma ütlistasin veel wiis aastat lapsi, eht ma küll nädalatti wabatahtlikult ennas nendega ei waewaks. Kus see ema ja Wiitu ka jääwad. Värsiwad juba hommiku warasirikusse. Wõtku —“.

11. Sepp ja mina.

Sepp kutsuti ära. Ega tema kedagi ei lase oodata. Nüüd jäi tal peatutt poolele. Mina ei tohi seal midagi täiendada, oma tööd segama ta kedagi ei sall. Eõbrad küll oleme, aga siiski täis igaüks oma rada. Muidu wõiks arwata, et lõbra sõna mõjub ja lõbraisse ja lõber püüab lõbra tahtmist teha: Meie wahel seda sarnast pole olnud: Iga ühel on oma pea, oma süda, oma tahtmine. Aga ma arwan, mina annaks mitmes tüüis järele, kui tema mitte nii raudne poleks. Rauatöö see teeb inimese südame mõnes asjas ka raudseks. Seda on minu lõbrast awalikult näha. Enne poisikese põlmes oli ta nii pehme